

## INNOVATION PEDAGOGIK YONDASHUV ASOSIDA MAKTAB, OILA VA MAHALLA HAMKORLIGI MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH

Mirzabayeva Nasiba Abduqaxorovna

Nordik universiteti I bosqich magistranti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.12541758>

**Annotatsiya.** Huquqiy davlat va fuqarolik jamiyati barpo etish yo'lini tanlagan mamlakatimizda oila, mahalla va ta'lim muassasasi hamkorligi, undagi shaxs tarbiyasida katta ta'sir ko'rsatuvchi milliy qadriyatlar qadr topib, tobora yuksalmoqda. har yili obro'ga ega.

**Kalit so'zlar:** fuqarolik jamiyati, oila hamkorligi, ta'lim muassasasi, ta'sir.

**Аннотация.** В нашей стране, выбравшей путь становления правового государства и гражданского общества, сотрудничество семьи, соседства и учебного заведения, а также национальные ценности оказывают большое влияние на воспитание личности в оно, приобретают значение и растут все больше и больше. имеет репутацию каждый год.

**Ключевые слова:** гражданское общество, семейное сотрудничество, образовательное учреждение, влияние.

**Annotation.** In our country, which has chosen the path of establishing a legal state and a civil society, the cooperation of the family, the neighborhood and the educational institution, and the national values that have a great influence on the education of the individual in it, are gaining value and are growing more and more. has a reputation every year.

**Key words:** civil society, family cooperation, educational institution, influence.

Yurt kelajagi bo'lgan yoshlarning mustaqil va erkin shaxs sifatida shakllanishida oila, mahalla va maktabning o'zaro hamkorligi juda katta ahamiyatga ega. Bu hamkorlik ta'lim-tarbiya jarayonini har tomonlama takomillashtirish va yoshlarni barkamol avlod sifatida kamol topishi uchun muhim zamin yaratadi. Quyidagi asosiy nuqtalar bu hamkorlikning samaradorligini oshirishga qaratilgan chora-tadbirlarni ko'rsatadi:

### 1. Oila va maktab o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish:

- Ota-onalarni maktab hayotida faol ishtirok etishga rag'batlantirish. Bu orqali ular farzandlarining ta'lim va tarbiyasiga ko'proq e'tibor qaratadilar va o'qituvchilar bilan yaqin aloqada bo'ladilar.
- Maktabda ota-onalar uchun maxsus seminar va treninglar tashkil qilish, ularga zamonaviy pedagogika va psixologiya bilimlarini yetkazish.

### 2. Mahalla bilan maktabning hamkorligini mustahkamlash:

- Mahallada faoliyat yuritayotgan nodavlat tashkilotlar, sport va madaniyat markazlari bilan hamkorlik qilish. Bu yoshlarning vaqtini foydali o'tkazishlari, qobiliyatlarini rivojlantirishlari uchun imkon yaratadi.
- Mahalla yig'inlari va tadbirlarida maktab o'qituvchilarining faol ishtirokini ta'minlash, shu orqali mahalliy hamjamiyatning ta'lim jarayoniga jalb qilinishi.

### 3. Ta'lim-tarbiya jarayonini takomillashtirish:

- Ta'lim dasturlarini zamonaviy talablar va me'yorlarga muvofiqlashtirish, interfaol metodlarni joriy etish.
- Tarbiya masalalariga alohida e'tibor qaratish, yoshlarning ma'naviy, axloqiy va madaniy jihatdan yetuk shaxs bo'lib yetishishlariga ko'maklashish.

### 4. Yoshlar uchun qo'shimcha imkoniyatlar yaratish:

- Yoshlarni turli fan va san'at yo'nalishlariga jalb qilish uchun maxsus to'garaklar va klublar tashkil etish.
- Innovatsion texnologiyalar va axborot-kommunikatsiya vositalaridan foydalanishni kengaytirish, yoshlarning ilmiy va texnik bilimlarini oshirish.

#### **5. Yoshlarni jamoatchilik ishlariga jalb qilish:**

- Yoshlarni mahalliy va respublika miqyosidagi jamoatchilik ishlariga, ko'ngilli faoliyatlarga jalb qilish. Bu ularning ijtimoiy faolligini oshiradi va jamiyat oldida mas'uliyatini his qilishiga yordam beradi.
- Yoshlarning liderlik va tashabbuskorlik qobiliyatlarini rivojlantirish uchun maxsus dasturlar ishlab chiqish.

Oila, mahalla va maktabning o'zaro hamkorligi va ta'lim-tarbiya jarayonining har tomonlama takomillashtirilishi yoshlarning barkamol avlod sifatida kamol topishi uchun muhim zamin yaratadi. Bu yo'nalishda amalga oshiriladigan ishlar nafaqat yoshlarning individual rivojlanishiga, balki jamiyatning barqaror va muvaffaqiyatli rivojlanishiga ham katta hissa qo'shadi.

Huquqiy davlat va fuqarolik jamiyati barpo etish yo'lini tanlagan mamlakatimizda shaxs tarbiyasiga chuqur ta'sir ko'rsatuvchi milliy qadriyatlar bilan birga oila, mahalla, ta'lim muassasalari hamkorligi yildan-yilga qadrlanib, nufuzi ortib bormoqda.

Bu tendentsiya, avvalambor, davlatimiz tomonidan ijtimoiy institutlarga qaratilayotgan e'tibor, mustaqillik bergan imkoniyatlar tufayli milliy qadriyatlarimiz jonlanayotgani bilan bog'liq. Binobarin, milliy qadriyatlarning yana bir bor tasdiqlanishi yaqqol namoyon bo'lmoqda.

Ijtimoiy institutlarning sezilarli ta'siri va ularning muammolari ushbu sohadagi ilmiy asoslarga asoslangan tadqiqotlarning muhimligini ta'kidlaydi.

Ta'lim jarayoni ishtirokchilarining birgalikdagi sa'y-harakatlari 1993-yilda ishlab chiqilgan "Oila, mahalla va ta'lim muassasasi hamkorligi konsepsiyasi" bilan tizimlashtirilgan bo'lib, u yoshlarni mustaqil, ma'naviyatli va vatanparvar insonlar etib tarbiyalash, bunda jamoatchilikni keng jalb etishni rag'batlantirishga qaratilgan. harakat qilish.

"Oila, mahalla va ta'lim muassasasi hamkorligi konsepsiyasi"ning asosiy maqsadi shaxs kamolotini tarbiyalash va oshirish, har tomonlama rivojlanishni ta'minlash, milliy va umumiy madaniy qadriyatlarni tarbiyalashga qaratilgan zamonaviy pedagogik texnologiyalarni samarali joriy etishdan iborat.

Shu munosabat bilan, kontsepsiya bir nechta asosiy jihatlarga e'tibor qaratadi:

- Ta'lim jarayoni ishtirokchilari o'rtasidagi harakatlar birligi.
- O'quvchilarga bo'lgan hurmat va talablar o'rtasidagi muvofiqlik.
- Hamkorlik jarayoni ishtirokchilarining teng huquqlari va yuqori mas'uliyati.
- Faoliyat jarayonida milliy va davlat manfaatlarining ustunligi.
- Hamkorlikning ilmiy asoslari.

O'zbekistonda sog'lom avlodni shakllantirish yo'lida oila, mahalla va ta'lim muassasalari hamkorligi muvaffaqiyatlari erishilayotgan yutuqlarning poydevoridir.

Shu munosabat bilan hukumat tashabbuslari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- "Oila – mahalla – maktab" hamkorligining huquqiy asoslarini mustahkamlash va hamkorlikda o'sishni metodik qo'llab-quvvatlashni kuchaytirish.
- Oila va jamoalarda ijtimoiy faollikni oshirish.

- Yoshlarga bilim berish, iqtidorli yoshlarni qo'llab-quvvatlash, qiziqishlaridan kelib chiqib yo'naltirish.
- Ijtimoiy himoyaga muhtoj oilalarni moddiy va ma'naviy qo'llab-quvvatlash.
- Voyaga yetmaganlar o'rtasida huquqbuzarlik va qarovsizlikka qarshi profilaktika choralari samaradorligini oshirish.
- Jismoniy tarbiya va sport orqali yoshlar o'rtasida sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish.
- Barkamol avlodni tarbiyalashga qaratilgan ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar mazmun-mohiyatini oshirish, samaradorligini oshirish mexanizmlarini yaratish.
- Sog'lom avlodni tarbiyalashda davlat va zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish.

Hamkorlikdagi sa'y-harakatlarni boshqarish uchun mahalla faollari, ta'lim muassasalarining tajribali o'qituvchilari va mahallalarda joylashgan turli tashkilotlar vakillaridan iborat jamoatchilik kengashlari tashkil etiladi. Mahalla kengashining mahalla fuqarolar yig'ini majlisida rasman tasdiqlangan, belgilangan muddatga ega ish dasturi mavjud. Dasturga ko'ra, kengashlar muayyan mavzu yoki masalalarga bag'ishlangan muhokamalar, konferensiyalar yoki yig'ilishlar, tanlovlar, bahs-munozaralar, uchrashuvlar, turli tadbirlar yoki tanlovlar o'tkazadi. Belgilangan tartibda mahalla kengashi har chorakda kamida bir marta mahallaga o'z faoliyati to'g'risida hisobot taqdim etadi. Zarur hollarda ta'lim muassasalari, mahalla faollari, mahallalarda ta'lim va tarbiya sohasida faoliyat yurituvchi mahalliy tashkilotlar, korxonalar, idoralardan ta'lim va tarbiya sohasidagi faoliyati to'g'risida hisobot taqdim etishlari so'raladi.

Mahalla hududidagi kengash aholi vakillari bo'lgan tashkilot sifatida ta'lim va tarbiya bilan bog'liq turli ma'muriy masalalarda, xususan, o'z farzandlarining boshqalarga nisbatan huquqlarini himoya qilish uchun mas'ul bo'lgan davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari va muassasalar bilan hamkorlik qilish huquqiga ega. Kengash o'z tashabbusi bilan tegishli mavzularda maxsus mahalla fuqarolar yig'inlari, ta'lim muassasalari pedagogik kengashlari yoki boshqa zarur tadbirlarni tashkil qilishi mumkin. Mahalla hududidagi kengash o'zbek milliy tarbiya an'analarini targ'ib qilish, turli madaniy tadbirlar tashkil etish, bolalar va kattalarning bo'sh vaqtini mazmunli o'tkazish, jumladan, maktablar, bolalar maydonchalari, madaniyat markazlari, sport inshootlari, yoshlar to'garaklari, maktab hududidan tashqarida joylashgan inshootlardagi tadbirlarni muvofiqlashtiradi.

Mahalla hududidagi kengash o'z vakolatiga ko'ra, o'tkazilayotgan tadbirlarning mazmun-mohiyati va samaradorligini tahlil qilib, tavsiyalar tayyorlaydi, ular yuzasidan ommaviy axborot vositalari orqali ma'lumotlarni tarqatadi. Kengash mahalla hududidagi mahalla, maktab va oilalar o'rtasidagi hamkorlik bilan bog'liq muammo va muammolarni hal etishda o'zaro tushunishni ta'minlaydi, ularning ta'lim muassasalari, tashkilotlari va boshqaruv organlarining reja va amaliy dasturlariga integratsiyalashuvini ta'minlaydi.

Xulosa qilib aytganda, Davlat dasturining muvaffaqiyatli amalga oshirilishi davlat va jamoat tashkilotlari, ta'lim sohasi xodimlari, oilalar, mahalla faollarining mustahkam hamkorligiga, barcha fuqarolarning faol ishtirokiga bog'liq. Bizning kelajagimiz bo'lmish bolalarni jismonan, aqliy va ma'naviy jihatdan barkamol etib tarbiyalash zarur.

### References:

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 19.06.2012 yildagi "Barkamol avlodni tarbiyalashda oila instituti va fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlarining ta'lim muassasalari bilan o'zaro hamkorligini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 175 -sonli qarori O.Mусурмонова. "Оиламаънавияти – миллий ғурур"
2. Ўқув қўлланма. Тошкент 1999.
3. О.Тўраева. Оилавий ҳаёт этикаси ва психологияси. Тошкент - 1990.
4. Pedagogika. J. Xasanboyeva, X. To'raqulov, I. Alqarov, N. Usmonov «Noshir» Toshkent2011.
5. Yo'ldoshev J. «Zamonaviy o'zbek oilalarida o'smir bolalar shaxsining shakllanishi» nomzodlik dissertatsiyasi, Toshkent. 2002
6. "Tarbiya ishlari metodikasi "R.Mavlonova, B.Normurodova, N.Rahmonqulova O'quv qo'llanma Toshkent 2010.
7. Khamzaev, S. A. (2023). Essentials of Teaching Terms of a Specific Field to Students of Non-Linguistic Universities. International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding, 10(12), 488-493.
8. Tokhtagul, T., & Khamzayev, S. A. (2024). Theoretical Importance Of Anthroposentric Phraseological Units. American Journal of Advanced Scientific Research, 1(2), 19-21.
9. Хамзаев, С. (2024). Patterns of interaction of categories generalizing external factors of vocabulary development. Зарубежная лингвистика и лингводидактика, 2(2), 164-178.
10. Khamzaev, S. (2021). CROSS-CULTURAL TEACHING OF A FOREIGN LANGUAGE-A NEW PARADIGM IN EDUCATION. Журнал иностранных языков и лингвистики, 2(3).
11. Khamzaev, S. (2021). THE INFLUENCE OF BORROWED WORDS TO THE VOCABULARY STOCK OF THE UZBEK LANGUAGE. Журнал иностранных языков и лингвистики, 2(3).